

Ekebyholmsskolan AB

Org.nr. 556251-2425

Beslut efter uppföljning avseende Ekebyholmsskolan belägen i Norrtälje kommun

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen (2010:800) inte överklagas.

Om ärendet

Ärendet

Riktad tillsyn av Ekebyholmsskolan belägen i Norrtälje kommun med huvudman Ekebyholmsskolan AB (org.nr. 556251-2425). Nu fråga om uppföljning av beslut den 31 mars 2020 och prövning av om Ekebyholmsskolans undervisning i sex och samlevnad uppfyller författningarnas krav.

Tidigare beslut m.m.

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 10 december 2018 att det förelåg brister i verksamheten vid Ekebyholmsskolan avseende såväl grundskolan som gymnasieskolan. De brister som konstaterades var att det i utbildningen förekom konfessionella inslag vid morgonsamlingar, som inte var frivilliga att delta i, och att undervisningen om evolutionsteorin i ämnet biologi inte alltid uppfyllde kraven på att undervisning ska vara icke-konfessionell, saklig och allsidig samt vila på vetenskaplig grund. Skolinspektionen förelade Ekebyholmsskolan AB i egenskap av huvudman för verksamheten att senast

den 11 mars 2019 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister och senast samma datum redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen skriftligen.

Ekebyholmsskolan AB inkom den 11 mars 2019 med en redovisning.

Under uppföljningen av beslutet från den 10 december 2018 genomförde Skolinspektionen bland annat tillsynsbesök i Ekebyholmsskolan samt begärde in ett yttrande från Skolverket angående den då aktuella undervisningen om evolutionsteorin. I yttrandet uppgav Skolverket bland annat att undervisningen var vilseledande, inte följde kursplanen i biologi och att eleverna efter skolans undervisning riskerade att ha mindre kunskap om evolutionsteorin än före.

I beslut den 31 mars 2020 fann Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälpt samtliga av de tidigare påtalade bristerna. I bedömningen framkom bland annat följande. Biologiundervisningen om evolutionsteorin i grundskolan var fortfarande inte förenlig med författningarnas krav på att undervisningen ska vara icke-konfessionell, saklig, allsidig och vila på vetenskaplig grund, denna undervisning skedde inte heller i enlighet med kursplanen i biologi. Det hade dock inte i uppföljningen framkommit belägg för annat än att biologiundervisningen om evolutionsteorin i gymnasieskolan numera skedde i enlighet med författningarnas krav. Det förekom fortfarande konfessionella inslag på Ekebyholmsskolans morgonsamlingar i grundskolan och gymnasieskolan. Deltagande i samtliga av de konfessionella inslagen i utbildningen var enligt Skolinspektionens bedömning inte frivilligt på Ekebyholmsskolan, vilket är ett krav enligt författningarna.

Skolinspektionen förelade Ekebyholmsskolan AB att vid vite av 100 000 kronor senast den 16 september 2020 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister och att senast samma datum skriftligen redovisa åtgärderna för Skolinspektionen.

Efter huvudmannens överklagande av Skolinspektionens beslut den 31 mars 2020 upphävde Förvaltningsrätten i Stockholm den 1 april 2021 Skolinspektionens beslut i den delen som gäller morgonsamlingar och avslog överklagandet i övrigt (mål nr 8798-20).

Huvudmannen överklagade därefter förvaltningsrättens dom och begärde inhibition av Skolinspektionens beslut. Kammarrätten i Stockholm beslutade den 7 maj 2021 att avslå yrkandet om inhibition (mål nr 3381-21). Kammarrätten meddelade i beslut den 4 november 2021 prövningstillstånd. Kammarrätten har ännu inte meddelat dom i målet.

Uppföljning av föreläggande vid vite m.m.

Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av Skolinspektionens beslut den 31 mars 2020. Uppföljningen omfattar inte den del av Skolinspektionens beslut som avser morgonsamlingar, vilken upphävts av förvaltningsrätten. Skolinspektionens uppföljning gäller de åtgärder huvudmannen, efter Skolinspektionens beslut den 31 mars 2020, har vidtagit för att avhjälpa de brister som Skolinspektionen konstaterat vad gäller att undervisningen om evolutionsteorin i grundskolan ska vara icke-konfessionell, saklig, allsidig och vila på vetenskaplig grund, samt vara förenlig med kursplanen för ämnet biologi i grundskolan.

Mot bakgrund av uppgifter som framkom vid besök utvidgade Skolinspektionen den 7 maj 2021 tillsynen till att även omfatta undervisningen i sex och samlevnad.

Ekebyholmsskolan AB inkom den 15 september 2020 med en redovisning av vidtagna åtgärder samt har därefter under uppföljningen inkommit med ett flertal kompletterande uppgifter fram till och med inledningen av höstterminen 2021.

Skolinspektionen har under maj och juni 2021 även genomfört intervjuer på distans med elever, lärare, personal i elevhälsan, rektorn samt representant för huvudmannen. Huvudmannen har yttrat sig över Skolinspektionens protokoll.

Skolinspektionen har i nu aktuellt beslut tagit ställning till om Ekebyholmsskolan AB har vidtagit åtgärder med anledning av föreläggandet den 31 mars 2020 och om däri påtalade brister har avhjälpats, samt om undervisningen i sex och samlevnad uppfyller författningarnas krav.

Motivering av beslutet

Undervisningen i biologi

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår bland annat följande. Skolan har informerat elever och vårdnadshavare om Skolinspektionens föreläggande. Inför varje nytt skolår möter skolledningen skolans lärare i biologi för att gå igenom att skolans undervisning i biologi följer Skolverkets nationella läroplaner, kursplaner, ämnesplaner och examensmål både på grundskole- och gymnasienivå. Mötet ska belysa och förmedla att undervisningen ska vara icke-konfessionell, vilket inkluderar undervisningen i evolutionsteori. Eventuellt eget presentationsmaterial om evolutionsteorin ska först godkännas av skolledningen. Det bildspel som nämns i Skolinspektionens beslut har tagits bort från undervisningen. Skolledningen gör klassrumsbesök under biologiundervisningen om evolutionsteorin för att säkerställa att undervisningen följer de statliga styrdokumenterna vad gäller innehåll och icke-konfessionalism. Huvudmannen har vidare bland annat uppgett att arbete med de påtalade åtgärderna är ständigt pågående och att särskilt fokus lagts på detta för all pedagogisk personal på skolan efter Skolinspektionens granskning.

Skolinspektionen har som en del i utredningen begärt in planeringar och undervisningsmaterial för undervisningen i biologi. Planeringar och undervisningsmaterial har inte visat annat än att undervisningen utgått från kursplanen.

I Skolinspektionens intervju med rektor och huvudmannarepresentant uppger rektorn att skolan bestämt att undervisningen inte ska ifrågasätta evolutionsteorin. Rektor uppger även att undervisningen i högstadiet inte heller har gett en bild av att evolutionsteorin är ifrågasatt. Avseende planeringen av undervisningen om evolutionsteorin berättar rektorn bland annat att de har gått igenom grundläggande saker i kursplanen, centralt innehåll och syfte, samt läst igenom och kommenterat Skolverkets kommentarmaterial. De har även fört diskussioner om hur de ska genomföra undervisningen i praktiken. Det gäller enligt rektorn, att ingen enskild lärare tar egna beslut om vad undervisningen ska innehålla, utan alla lärarna är informerade

om hur de ska jobba utifrån ämnet. Huvudmannarepresentanten uppger att skolan inte har någon avsikt att undergräva evolutionsteorin.

Skolinspektionen bedömer utifrån Ekebyholmsskolan AB:s redovisning och uppgifter som kom fram vid myndighetens besök på skolan i maj och juni 2021 att huvudmannen har vidtagit de åtgärder som myndigheten förelade om i sitt beslut om föreläggande vid vite den 31 mars 2020. Skolinspektionen kommer därför inte att ansöka om utdömande av vitet.

När det gäller de brister som konstaterades i Skolinspektionens beslut den 31 mars 2020 framkommer vidare inte att Ekebyholmsskolan AB numera bryter mot bestämmelserna när det gäller att undervisningen om evolutionsteorin i grundskolan är icke-konfessionell, saklig, allsidig och vilar på vetenskaplig grund, samt är förenlig med kursplanen för ämnet biologi i grundskolan. (1 kap. 5 och 7 §§ skollagen, förordningen [SKOLFS 2010:37] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, samt kursplanerna i biologi.) Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Huvudmannen har i uppföljningen bland annat uppgett att den genom information i lärarkollegiet, klassrumsbesök och granskning av undervisningsmaterial kommer att säkerställa att undervisningen följer de statliga styrdokumenterna vad gäller innehåll och icke-konfessionalism. Mot bakgrund av vad som i övrigt har framkommit vid Skolinspektionens intervjuer vill Skolinspektionen anföra följande. Läroplanens uppdrag att utveckla elevernas förmåga att kritiskt granska information, fakta och förhållanden kan inte användas som intäkt för att ifrågasätta den vetenskapliga grund som utbildningen ska vila på, utan har till syfte att hjälpa till att upprätthålla den. Enskilda individers privata uppfattningar får inte ges inflytande över undervisningen på ett sätt som riskerar saklighet och allsidighet. En lärare som till exempel möter uppfattningar om att jorden är platt, att Förintelsen inte ägt rum eller att jorden inte är flera miljarder år gammal, behöver bemöta dessa åsikter med vetenskapligt grundad kunskap. Motsvarande gäller evolutionsteorin. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen säkerställer att detta upprätthålls.

Undervisningen om sex och samlevnad

Skolinspektionen har som en del i utredningen även begärt in planering och undervisningsmaterial för undervisningen om sex och samlevnad, samt inhämtat ytterligare information i de intervjuer med elever, lärare, elevhälsa samt rektor och huvudmannarepresentant som genomförts. Av Skolinspektionens utredning framkommer inte att Ekebyholmsskolan AB brutit mot bestämmelserna när det gäller undervisningen i sex och samlevnad. (1 kap. 5 och 7 §§ skollagen, förordningen [SKOLFS 2010:37] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, samt kursplanerna i biologi, samhällsvetenskap och religionsvetenskap.) Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

Beslutet har fattats av regionchef Agneta Broberg.

I ärendets slutliga handläggning har föredraganden Lars-Henrik Bergström, enhetsjuristen Malin Backéus och regionjuristen Sara Smeds deltagit.